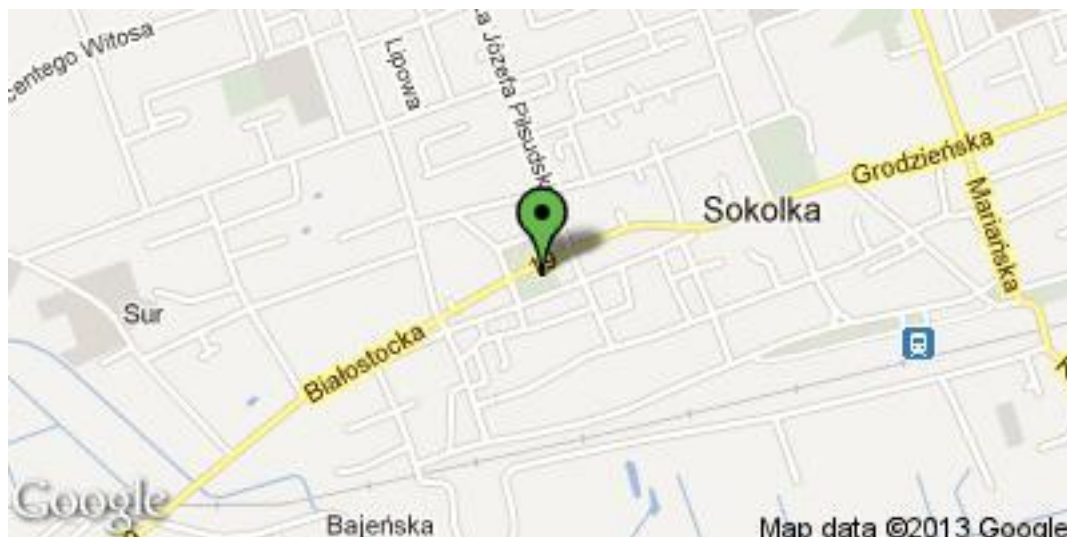

Cerkiew św. Aleksandra Newskiego

Współrzędne: Szerokość - 53.404863, Długość - 23.496022

Pierwsza parafia prawosławna w Sokółce powstała najpóźniej za życia królowej Bony, która nadała majątki ziemskie sokólskim parafiom dwóch wyznań - rzymskokatolickiej i prawosławnej. Po zawarciu unii brzeskiej prawosławni mieszkańcy Sokółki stopniowo przyjęli jej postanowienia. Nowa placówka duszpasterska wyznania prawosławnego została otwarta w 1837 na potrzeby rosyjskich pracowników, żandarmów i urzędników przybyłych do Sokółki w związku z budową linii kolejowej Petersburg-Berlin. Dwa lata później, na mocy postanowień synodu połockiego, unia na Podlasiu została skasowana.

Początkowo parafia sokóleńska korzystała z przenośnej cerkwi wojskowej stacjonującego w mieście pułku Kutuzowsko-Smołeńskiego, następnie z wynajmowanych pomieszczeń, zaś od 1848 z cmentarnej cerkwi św. Aleksandry. W 1850 opracowany został plan budowy obszerniejszego obiektu sakralnego. Świątynia powstała w ciągu kolejnych trzech lat, za sumę 14 870 rubli, przy czym część prac za darmo wykonali parafianie. Gotowy obiekt poświęcił 26 kwietnia (9 maja) 1853 biskup brzeski Ignacy. W czasie budowy konieczna okazała się rezygnacja z niektórych założeń projektu budowlanego. Nie powiodło się urządzenie zakrystii w podziemiach budynku z powodu nadspodziewanie wysokiego poziomu wód gruntowych. Również wykorzystanie bocznych kopuł cerkwi jako dzwonnicy okazało się niemożliwe i zmusiło budowniczych do wzniesienia dzwonnicy jako odrębnej konstrukcji, pełniącej równocześnie funkcje bramy prowadzącej na teren świątyni. Obiekt ten został oddany do użytku w 1869.

Niestaranność budowniczych w czasie prac przy wznoszeniu cerkwi sprawiła, że mury świątyni systematycznie były zawilgacane przez wody gruntowe. Ponadto w 1879, z powodu złego usytuowania kominów piecowych, doszło do zapalenia się poszycia dachu i zawalenia się więźby dachowej do wnętrza obiektu. Za sumę 11 500 cerkiew odbudowano. Kompletowanie zniszczonego wyposażenia obiektu trwało do 1905 jako ostatnie powstały carskie wrota w ikonostasie. W 1915 prawosławni mieszkańcy Sokółki udali się na bieżeństwo (masowa ucieczka ludności wskutek akcji propagandowej władz carskich, o rzekomych mordach i gwałtach z rąk armii niemieckiej na ludności wyznania prawosławnego). Porzucona cerkiew została zdewastowana przez wojska niemieckie. Ponownie została otwarta dla potrzeb kultu w 1919. Jest odtąd nieprzerwanie czynna. W czasie okupacji niemieckiej rozebrana została dzwonnica cerkiewna pod pretekstem, że jest schronieniem partyzantów. W 2010 z inicjatywy proboszcza parafii sokóleńskiej ks. Włodzimierza Misiejuka podjęto jej odbudowę. 12 września 2011 odbyło się poświęcenie dzwonnicy i krzyża, które następnie umieszczono na niedokończonej jeszcze dzwonnicy.

W 2003 cerkiew otrzymała z petersburskiej Ławry Aleksandra Newskiego cząsteczkę relikwii patrona obydwu świątyń. W 2009 i 2010 cerkiew w Sokółce otrzymała w internetowym plebiscycie tytuł Perły w Koronie Podlasia.

We wnętrzu cerkwi znajduje się ikonostas pochodzący z 1905. Cerkiew posiada jedną dużą kopułę i cztery boczne.

Cerkiew św. Aleksandra Newskiego

Źródło: Wikipedia.

Cerkiew prawosławna par. p.w. **św. Aleksandra Newskiego**, Rynek, 1850-1853, nr rej.: 676 z 9.12.1987